

SCLOVENSKI LIST

Izhaja vsak ponedeljek zjutraj

Uredništvo: Kopitarjeva ul. št. 6/III
Telefon št. 3487, interurban 3487
Rokopisi se ne vračajo

Posamezna št. 1 Din, mesečno, če se sprejema list v upravi, na oči-
nina 4 Din, na dom in po pošti dostavljen list 5 Din. Celoletna naro-
čnina 50 Din, polletna 25 Din, četrtletna 13 Din. Inserati po dogovoru

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6/III
Poštni ček račun, Ljubljana 15.179
Telefon šte. 2549

Krvavi dnevi v Sofiji

Kako je prišlo do dijaških demonstracij - Detektivni metli težko rariene
dijake skoz okna

Belgrad, 20. dec. Svojnica »Pravda« objavila članek svojega dopisnika, ki ga je poslal v Sofijo, da se informira o dijaških demonstracijah. Dopisnik Timotijević opisuje v začetku članka, kako se nastal spor akademikov s prof. Cankovom, ki se je leta 1923 naročil smrti Stamboliškega in bil začetnik krvavega režima, ki se je začel s prihodom Cankova. Cankov je bil nekako let sem sodelavec Stamboliškega in je prišel na tihem pripravljati pokol, ki se je izvršil 9. junija 1923, ko je s pomočjo makedonskih bojnih prevzelo vladno v. mljoradniške stranke. Na krmilu je ostal sam oziroma vzporedno z Ljapčevim vse do lanskega leta, ko je moral izročiti prosvetno ministertvo sorodniku Stamboliškega Muravjevu. Slednji pa ga je kljub njegovi krvavi prošlosti zopet postavil za vseučiliškega profesorja. Od takrat izvira boj akademikov proti prof. Cankovu.

»Cankov je,« tako piše dobesedno dopisnik »Pravde«, v očeh bolgarskega naroda in akademike mladine predsednik krvavega Zgovora in povzročitelj smrti tisočev bolgarskih kmetov. Po Sofiji vidimo na tisoče letakov in karikatur, ki predstavljajo prof. Cankova s krvavimi rokami. To znači, da je borba bolgarskih dijakov borba bolgarskega naroda, borba proti oni politiki, ki hoče iz krvi in kosti evropejskih sorojakov ustvariti osebno blagostanje za vse svoje pripadnike, ki stalno govorijo o novih bratomornih vojnah in o krvavih osetvah. Žalibog, da se vedno stoji za Cankovom policija in detektivni narodnega predstavništva. Policija se nahaja na univerzi, okrog univerze, povsod je polno javnih in tajnih policistov. Borbo akademikov proti včerajšnjemu predstavništvu krvave politike je predsednik vlade Mušanov krivo označil za komunistično borbo, kajti to ni res in resnica bo že enkrat prodrla na dan. Med dijaki, ki so bili s sabljami obdelani, se nahajajo sinovi zemljoradniških voditeljev in celo nekateri poslanci. Cankov je enkrat celo na javnem predavanju priznal, da je ubijal, a ne on sam, ampak da je pomagal še nekdo drugi in ta drugi da je bil general Vlkov, isti, ki je še danes predstavnik Bolgarije v Rimu. Položaj v Bolgariji je danes tak, da stoji na eni strani fronta bolgarskega naroda s svojimi mladimi akademiki na čelu, njim nasproti pa stojijo Cankov, Vlkov, Ljapčev, narodno predstavništvo in dvojce zemljoradniških ministrov. To je v resnici pravi potek zadnjih dogodkov.

Zagreb, 20. dec. j. Današnje »Novosti« objavljajo obširno poročilo svojega sofijskega dopisnika

o velikih dijaških demonstracijah, ki so se vršile 17. t. m. Povod demonstracij je bil prof. Cankov, ki je na vsak način hotel imeti na univerzi predavanja. Cankov je 21. junija t. l. zapustil ministertvo prosvete in bil obenem postavljen za rednega profesorja na sofijski univerzi. Toda že do pred tednom dni ni imel nobenega predavanja. Po univerzitetnih predpisih pa se je moral odločiti, ali bo predaval ali dal ostavko. Odločil se je za predavanja, ker bi ga v nasprotnem slučaju smatrali za premaganega. Prvo predavanje je napovedal pred tednom dni. Toda radi ogorčenja študentov je imel svoje predavanje ob drugi uri in v drugi predavalnici, kakor pa je bilo napovedano. 17. t. m. bi moral čitati svoje predavanje v novi univerzitetni zgradbi. Že ponoči so predavalnico zasedli detektivni in pristaši profesorja Cankova. Ko so zjutraj začeli prihajati slušatelji na redna predavanja, jim je policija zabranila vhod. Gotovo število študentov pa je kljub temu prišlo v poslopje.

Ko se je ob pol 9 pojavil na hodniku prvega nadstropja prof. Cankov, spremljan od močne skupine detektivov, so zaorili klici: »Ven v morilec! Doli Cankov! Doli morilec!« Vpitle je prešlo tudi pred poslopje, kjer se je medtem zbralo nad 1500 akademikov, ki jih policija ni pustila notri.

Kljub temu je šel Cankov v predavalnico in začel čitati predavanje. Že pri prvih besedah so ga prekinili glasni protestni klici. Na dani znak so njegovi ljudje pričeli tolči študente. Predavalnica se je pretvorila v krvavo arero. Nove, snežne bele stene škropi kri ranjenih akademikov. Cankovi detektivni začno streljati in metati študente skoz okna. Pozvana policijska pomoč je takoj na mestu. Na dvorišču ter po hodnikih in kuloarjih se vrši pravca bitka. Študentje beže pred policijo v drugo nadstropje. Nekatero težko ranjeno študento mečejo surovi detektivni skoz okna drugega nadstropja. Po hodnikih in na dvorišču že leže težko ranjeni in nezavestni akademiki. Cankovu se posreči pobegeti iz poslopja pod varstvom močnega oddelka policije.

Na trgu pred univerzo je že zbrana ogromna množica slušateljev vseh ostalih fakultet, ki so skupno s svojimi profesorji zapustili predavanja. Trg med novo univerzo in Narodnim sobranjem je poln ne samo študentov, ampak tudi drugih ljudi. Boj nekoliko poneha. Tedaj stopi iz Narodnega sobranja podpredsednik sobranja zemljoradnik Nikola Zaharijev in prične govoriti. Toda hrup je tak, da mora prenehati. Pod pritiskom zemljorad-

niških ministrov in poslancev izda notranji minister policiji ukaz, naj ne pretepejo, ampak samo pazijo na zbrano množico. Toda Cankovi osebni detektiv, ki jih ščiti policija, se naprej toležejo in maltretirajo študente. Naposled dobe številni konjiški oddelki policijske straže nalog, naj razženejo demonstrante. Toda to je nemogoče. Na trgu so zbrani ne samo študenti, ampak tudi njihovi bratje, očetje, sestre, prijatelji in vsi, ki mrzijo Cankova. Dijaška demonstracija dobiva značaj meščanske demonstracije. Policija začne vržiti povelje. Tedaj se začnejo klici: »Pred ministertvo prosvete! Nočemo profesorja-morileca!«

Ulice, ki vodijo do ministertva, so v hipu preplavljene z demonstranti in policijskimi oddelki peš in na konjih. V Viteški ulici že stoji dvojni kordon policije. Medtem so postavili tribune, s katerih govorijo študentje in meščani z obvezanimi glavami.

V silnem naletu prebijajo demonstranti policijske kordone. V tem trenutku zamahne neki policijski uradnik s sabljo silovito na prvega študenta, ki je pred njim. V zadnjem hipu se revež toliko umakne, da mu ne odleti glava. Kljub temu obliži nezavesten v krvi na tleh. Tovariši ga dvignejo in hočejo z njim proč. Toda Cankovi detektivni surovo navede nanje in jih začne tolči. Policija ponovno vpostavi razbiti kordon. Nov oddelk konjice se pojavi in kmalu za njimi gasilski avtomobili.

Ponovno stopi med demonstrante podpredsednik sobranja Zaharijev in govori množici. Na koncu pozove akademski akcijski odbor, naj gre z njim do ministra prosvete. To se zgodi. Demonstracije trajajo še dalje. Medtem nastopi vojaštvo in blokira trg ter univerzo, ker je policija obveščena, da se bodo demonstracije nadaljevale.

Cankovo hišo čuva ne samo policija, ampak tudi eskadron vojske.

Minister prosvete Muravjev je zaprosil od akademskega sveta mnenje, ali Cankov po vsem tem, kar se je zgodilo, še lahko ostane na univerzi.

Po demonstracijah je bilo ranjenih okrog tisoč akademikov. Ali je kdo in koliko je mrtvih, se še ne ve.

TUDI PROVINCIJA PROTI CANKOVU

Belgrad, 20. dec. j. Današnja »Politika« poroča, da je borba proti Cankovu prešla tudi v provinco. Vršile so se velike dijaške demonstracije v Varni in Slinvu.

Kralj tihotapcev umorjen

Prohibicija je rodila največje zločince Amerike, med katere je spadal tudi Jack Diamond, kralj velike tihotapske družbe. Te dni so ga zavrtno umorili njegovi tekmeči nekaj ur potem, ko je bil pred vsiljenim sodiščem oproščen.

Zgodilo se je z njim pač tako, kakor je imel on sam navado delati s svojimi tekmeči. S tem je konec osebnosti, ki je bila v Ameriki eden najpopu-

larnejših pojavov in čije življenjsko stališče je temeljilo na enem samem zakonu: s pomočjo ali brez pomoči policije spraviti v suho Ameriko kolikor mogoče veliko alkohola.

Potem, ko so pred časom obsodili Al Caponeja radi odtegovanja davkov — ne pa radi tihotapljenja alkohola — so sedaj Diamonda, ki je bil avgusta pred zveznim sodiščem v New Yorku radi prestopka prohibicijske postave obsojen na 4 leta ječe in 11.000 dolarjev globe, pri vzklitni razpravi oprostil. Toda le nekaj ur je utegnil uživati prijetno zavezo zmage.

Njemu samemu je bila znana ta usoda. Že najmanj stokrat so v krogih »gangsterjev« poskušali, da bi tega eprednega tekmeča odstranili. Kamorkoli je Diamond šel, ga je spremljala močna skupina osebnih plačanih detektivov, od katerih je marsikdo dal življenje zanj. Znan je Diamondov beg pred sovražniki v Nemčijo septembra meseca 1930. Dobil je tedaj pravičen potni list pri newyorškem

† Msgr. dr. Alojzij Faidutti

18. t. m. je umrl v Königsbergu monsignor dr. Alojzij Faidutti, zelo znana osebnost v bivši avstroogrski monarhiji, zlasti pa v Primorju. Monsignor dr. Faidutti je bil rojen v Furlaniji in je kot duhovnik po svojih velikih sposobnostih hitro stopal po lestvi hierarhičnih česti; primeroma mlad je postal stolni prošt v Gorici. Bil je obenem profesor bogoslovja na duhovskem semenišču v Gorici, kjer je predaval modročlove. Dr. Faidutti, moč sijajne inteligence in izredne delavnosti, je po slovenskem vzoru započel katoliško akcijo med Furlani čisto v krščansko-socialnem smislu; smemo ga po pravici imenovati očetla Italijanske ljudske stranke na Goriškem kakor tudi furlanskega združništva, kjer si je pridobil neverljive zasluge. V svetovni vojni je postal deželni glavar goriški in bil pravičen in lojalen napram Slovincem, katerim je, kakor znano, manjkalo v deželni zboru samo 1 glas do večine. Po zlomu Avstrije je Faidutti, ki so ga Italijanski izredni zelo mrzili, bil sva izven meja nove Italije, dokler ni bil od papeža imenovan za auditorja nunciature v Kaunasu v Litvi. Nedavno se je podal Faidutti na zdravljenje v bolnišnico v Königsberg, kjer je podlegel posledicam operacije. Ker se mu ni moglo dokazati nobeno krivično ali neurekno postopanje med vojno, laške oblasti niso protestirale zoper to, da je ostal po naslovu goriški stolni prošt do smrti, v Gorico pa mu povratek ni bil dovoljen.

Rajnmumu, ki je bil prabudelec Italijanskega ljudstva Furlanije v smislu nobel Leon XIII., ki je pokojnika kakor vsi njegovi nasledniki na prestolu sv. Petra visoko cenil, svetila večna luč! Rajnik je bil tudi zelo velik prijatelj našega velikega Janeza Evangelista Kreka; po značaju je bil osebljena ljubeznivost in vedrost.

Kralj v Parizu

Pariz, 20. dec. AA. Današnji »Journal« prinaša pod naslovom »Dan jugoslovenskih suverenov v Parizu« tale članek:

Kralj Aleksander je za bivanja v Parizu doati jasno dokazal, da ni poseben prijatelj uradnih ceremonij. Včeraj je kralj Aleksander lahko občutil zadovoljstvo, kakršno zelo redko doživi vladarji. Vozil se je namreč po Parizu, ne da bi ga bil kdo spoznal. Bil je v družbi le majhnega števila intimnih prijateljev in si na tej avtomobilski vožnji ogledal nekatere dele Pariza, ki jih še ni poznal ali pa so mu bili le malo znani, zlasti tisti del Pariza okoli Dauphinskih vrat. Tamkajšnje moderne zgradbe so mu zelo ugajale. Tudi Quartier Latin si je kralj ogledal.

Palača Bratovske skladnice

Belgrad, 20. dec. 1. Danes se je vršila posvetitev nove palače glavne bratovske skladnice za rudarje. Palača se nahaja na Svetosavski cesti in je stala 8 milijonov dinarjev. Svečanosti so se udeležili Dragiša Matejčić, predsednik zveza rudarskih podjetij, nadalje zastopniki ministrstev za gozdove in rudo ter socialne politike. Zapazili smo tudi veliko število rudarjev, ki so bili poslani na slovesno otvoritev iz raznih rudarskih podjetij v Stari Srbiji in drugih pokrajih države. Predsednik je v svojem govoru poudaril, naj bo ta palača dom eloge in medsebojne ljubezni, naj bo prejemem zatočišče naših 200.000 rudarjev, ki so zaposleni v podjetjih, ki predstavljajo skupno 5 milijard narodnega premoženja.

Ljudska univerza v Belgradu

Belgrad, 20. dec. 1. Danes se je vršil končni ogled največje in najelegantnejše dvorane, ki se dovršuje in bo v par dneh na razpolago v Kolarčevem domu belgrajske univerze. Dvorana se bo uporabljala za poučne akademske filme in za veliko novo čitalnico, ki bo razpolagala s 150 časopisi in velikim številom revij in enciklopedij. Čitalnica bo odprta od devetih zjutraj do 10 zvečer in bo res pravi raj za ukaželjne Belgrajčane, ki desedaj niso prišli na svoj račun radi popolnega pomanjkanja javnih čitalnic e časopisi in revijami. Predvideno je tudi, da se bo v teku prihodnjega leta vršilo 250 javnih predavanj, take da bo na ta način otvorjena neke vrste ljudska univerza poleg akademske univerze.

nemškem generalnem konzulatu. Nameraval se je naseliti v Nemčiji, kjer je upal, da bo imel mir pred evrojnimi sovražniki. — Toda že pri prestopu nemške meje so ga aretirali in poslali nazaj v Ameriko.

Ze tedaj je vedel, da ga v domovini čaka smrt. V razgovoru z nekim angleškim časnikarjem je to omenil in dostavil, da bo njegove smern kriva nemška vlada.

Komaj je dobro stopil na ameriška tla, je bil že oktobra 1930 izvršen nanj atentat, pri katerem je bil težko ranjen. Še medtem, ko je ležal v bolnišnici, je bil izvršen nanj drugi atentat, tako da so ga morali prepeljati v nek skrit sanatorij, kjer ga je neprestano čuvalo 10 detektivov.

Zanimivo je, kako so postopali pri obravnavi proti Diamondu a porotniki. Da ne bi kdo vplival nanje, so jih tako rekoč prenesli iz njihovega vsakdanjega poklica na sodišče, ki ga ves čas razprave niso smeli zapustiti.

Sedaj je Diamond tih in miren. Toda na njegovo mesto bo stopilo sto drugih, od katerih pa bo težko kdo tak mojetrski tihotaplec, kakor je bil Diamond.

Anglija popolnoma zaplavalala v konservativne vode

Ponovno zvišanje carin. — Kabinet je popolnoma solidaren. Strogo nacionalna politika. Aktualno je vprašanje pogodb s Sovjeti

London, 20. decembra. s. Naredba trgovinskega ministertva št. 3. zopet povišuje carine na celo vrsto novih predmetov in sicer kar na 50%! Med temi predmeti so med drugim: stekleno blago, žarnice, električni aparati vse vrste, fotografski aparati in vse vrste blago iz bombaža ter manufakturna sploh. Obdavneno pa je in sicer s 50% tudi perilo, robci, šalji, namizni prtji, posteljina, vsake vrste obleka, nogavice in podobno.

Ta naredba je izzvala najostrejšo kritiko liberalcev in laburistov, ki se zlasti norčujejo iz žensk, ki so pri volitvah prinesle s svojim glasovi zmago konservativcem, češ zdaj morajo nositi posledice, ko se je modna ženska obleka, ki je prihajala doslej v veliki večini iz Francije, podražila za 50%. Konservativci odgovarjajo na to, da bodo pač ženske odesle morale nositi obleko domačega blaga in izdelka, kakor se to za vsako patriotično ženo spodobi. Seveda se hudejejo tudi liberalci, tembolj ker je trgovinski minister Runciman sam liberalce. Zato ga hudo napadajo, češ da je popolnoma zaplaval v konservativne vode. Konservativci poudarjajo, da bodo zvišane carine koristile predvsem lankasirski tekstilni in manufakturni industriji, dočim nasprotniki ne opozarjajo samo na to, da se bodo vsled protekcionistične politike zvišale cene vsem neobhodnim potrebščinam življenja, ampak tudi na to, da bodo druge države odgovorile z odredbami proti britanskemu uvozu.

Kljub temu konservativci od svoje carske politike ne odnehajo in nasprotno z vso silo delajo na to, da se postavijo visoke carine na uvoz jekla in železa. Temu so se Macdonald in liberalni ter ekslabouristični člani kabineta najbolj upirali, zdaj pa so konservativci stvar prignali tako daleč, da proučuje to vprašanje ministri pododbor. Ni izključeno, da bodo konservativci tudi v tej točki zmagali.

Zaradi tega so se pretekli teden zlasti v francoskem časopisju, ki je skrajno nasprotno angleškim visokim carinam, ki so predvsem prizadele francosko modno in luksuzno industrijo, pojavile vesti, da bo izbruhnila v angleški vladi kriza. Angleški merodajni krogi pa te vesti odločno

zanikujejo in poudarjajo, da so člani angleškega kabineta na svojih zadnjih medsebojnih posvetovanjih prišli do zaključka, da njihovi različni pogledi glede na pereče probleme sedanjega momenta niso taki, da bi predstavljali resno oviro skupni in soglasni politiki imperija. Mac Donald se je podal na božične počitnice v Lossiemouth in parlament se bo zopet sestel šele v prvih dneh februarja 1932, tako da do tega datuma ni pričakovati nobenih velikih reči.

Neki vpliv angleški politik označuje smer, v katero čedalje bolj plove angleška državna Indja, kot nacionalizem, ki je reakcija na svetovnopolične in gospodarske fantazije laburistov in socialistov ter podobnih nerealnih idealistov sploh. Vendar pa hočejo konservativci ohraniti najtesnejše stike s Francijo in le z njo skupaj reševati evropski problem, ne da bi pri tem žrtvovali prestiž Britanije in njen imperialni značaj. Ta smer se bo v kratkem še ostreje pokazala, ko bo treba zopet energično poseči v indski problem, ki ga indski nacionalisti čedalje bolj posstrujejo.

Ženska obešena

Carigrad, 20. dec. Listi obširno poročajo o obešenju roparice z imenom Fatma Nisa Arta. Vse okoliško prebivalstvo se je podalo na kraj eksekucije, da prisostvuje prvemu objavljenju žene v zgodovini Islama. Fatma Nisa Arta je prekrasna kmečka deklica, ki je z velikimi očmi buljila v vesala. Ko so jo namreč spustili iz ječe, je mislila, da jo bodo odpeljali v Angoro. Ko je videla vesala, je izgubila pamet in začela jecljati nesmiselne besede. Nato so jo obesili, ne da bi se upirala.

Sneg v Afriki in Italiji

Rim, 20. dec. Po celem Tunisu je zapadel sneg, ki je ponekod visok 1 meter. Sneg je sledil velikim povodnjim, ki so se bile te dni razlile nad Tunisom. Povodenj je zalila cele oaze in je utonilo več stotin ljudi, kojih trupla sedaj pokopavajo.

V Italiji je padel v Apuliji mraz na ničlo in 19. t. m. je sneg pobelil vso apulsko provincijo. Temperatura znaša dve in pol pod ničlo.

Vzhodne homatije čezdalje bolj ogrožajo mir sveta

London, 20. dec. Amerika se čedalje bolj vmešuje v položaja v Mandžuriji. Včeraj je ameriški poslanik v Tokiu po naročilu državnega tajnika Stimsona opozoril japonskega ministra za zunanje zadeve na nevarnost, da bi razvoj dogodkov v Mandžuriji mogel ogroziti mir.

Ta ameriška intervencija ima svoj vzrok v odredbah japonske vlade, ki hoče popolno anarhijo v Kitaju izrabiti v to, da mandžursko vprašanje hitro preuredi, še preden bi moglo Društvo narodov poseči vmes. V to svrhu je japonski kabinet, ki stoji popolnoma na strani generalitete, sklenil, da pošlje v Mandžurijo bivšega vojnega ministra Minamija, da uredi mandžursko upravo, ki naj bi bila združena v eni roki.

Na drugi strani nanašanja japonske vojne ministrstva, da je v provinci Kwantun, ki je na meji med Mandžurijo in Velikim zidom, zbranih okoli 10.000 kitajskih vojakov in roparjev, katere da oskrbuje z orožjem pekinški general Cansuljan. Te čete ropajo, po vasi in ubijajo korejske naseljenke, tako da je potrebna energična akcija japonske armade.

Najnovejša poročila pravijo, da se med Činčavom in Mukdenom razvijajo odločilne operacije japonske armade proti kitajskim četam, ki jih bo japonski generalistmus potisnil proti Velikemu zidu, da Mandžurijo popolnoma izprazni kitajskih čet.

20. decembra se zbere v Mukden konferenca mandžurskih politikov, ki ima sestaviti neodvisno mandžursko vlado in upravo. S to vlado hoče Japonci skleniti politično in trgovinsko pogodbo, še preden bi došla v Mandžurijo politična komisija Društva narodov.

Položaj na Kitajskem je zavil v popolno temo. Zdi se, da noben kitajski politik ali general ne more prevzeti odgovornosti za vlado, ki bi bila prisiljena, da se pogaja glede Mandžurije za Japonci. Nihče tudi ne ve, kdo je sedaj pravzaprav guverner in general Mandžurije in kdo ima dolžnost, da deželo brani pred osvajalcem.

Splošno začudenje vzbuja dejstvo, da se Sovjetska Rusija nič ne vmešava v mandžurski spor, dasi so Japonci okupirali tudi zono, skozi katero

teče vzhodnokitajska železnica, katere je rusko podjetje.

Japonski ultimatum Kitajski

Tokio, 20. dec. j. Agencija Reuter poroča: V merodajnih progih se potrjuje vest, ki prihaja iz Mukdena, da je namreč Japonska stavila Kitajski ultimatum, v katerem zahteva, da se kitajske čete v določenem roku umaknejo za veliki zid. V slučaju, da se to ne bi zgodilo, bodo japonske čete, katere je močno pojačala iz Tokia poslana brigada, začele radikalno ofenzivo in razbije kitajske čete.

Ameriška demarša v Tokiu

Tokio, 20. dec. j. V zvezi z novo akcijo, ki jo pripravljajo japonske čete v Mandžuriji za okupiranje Činčaua, je tukajšnji ameriški poslanik napravil novo demaršo pri japonski vladi. Japonska vlada je razposlala tri spomenice in sicer: eno kitajski vladi v Nankingu, drugo kitajskemu maršalu Cansiljangu, tretjo pa je poslala generalštabu njegove vojske. V vseh treh spomenicah zahteva japonska vlada, da se kitajske čete v roku treh dni umaknejo iz Činčaua, da japonske čete lahko razširijo okupacijo tudi na to cono. Okrog Činčaua hoče namreč Japonska, vsaj tako zatrjuje, zadržati akcijo kitajskih irregularnih čet in razbojniških tolp. V japonskih službenih krogih se zatrjuje, da bo kitajska vlada umaknila vse čete iz Činčaua, kar pa bo dovedlo do novih zapletov. Medtem pa protest, katerega je vložil ameriški poslanik, ustvarja upravičeno bojazn, da bo ameriška vlada, katere je že pred tremi dnevi opozorila vlado v Tokiu, zahtevala spoštovanja Kelloggovega pakta in mandžurske pogodbe, najbrže pokrenila energično akcijo, kar zna dovesti do novih resnih zapletov. Trdi se, da je zadnja demarša ameriškega poslanika imela prijateljski značaj, vendar pa je s strani ameriške vlade odločno naglašeno, da bo event. okupacija Činčaua po japonskih četah izzvala zelo mučen in težak vtis, vsled česar pravočasno opozarja japonsko vlado, da odstopi od svoje nakane, ker bi v nasprotnem slučaju prišlo do resnih komplikacij.

Neugoden potek baselskih pogajanj

Nemčija odklonila vse dosedanje predloge

Berlin, 20. dec. j. Kakor se izve v dobro informiranih krogih, stoji baselska pogajanja jako neugodno in je le malo verjetnosti, da bo prišlo do sporazuma. Komunikacije, ki ga je včeraj izdal poseben odbor in v katerem je opredelil stanje nemških državnih železnic, je v tukajšnjih vladnih in parlamentarnih krogih deloval skoro alarmantno. Ker bo poročilo posebnega odbora za železnice sprejeto v splošno poročilo in ker se v njem označuje nemške državne železnice kot zdravo in solidno podjetje, ki v bodočnosti pod spretnim vodstvom lahko doseže precejšen poslovni dobiček, se tu boje, da bodo državne železnice pritegnjene k reparacijskim plačilom. Ugodna sodbina državnih železnicarjev bo v splošnem zaključnem poročilu lahko služila kot primer, da potrebuje Nemčija moratorij le za čas, dokler traja kriza, in da Youngov načrt ostane lahko nedotaknjen.

Položaj je tale: Nemška vlada stremi z vso odločnostjo za tem, da pride do končnovejavne ureditve reparacijskega vprašanja. Kljub temu zahteva definitivno črtanje reparacij in je radi tega odklonila vse predloge, ki so ji bili do sedaj slavljeni na podlagi baselskih pogajanj.

Basel, 20. dec. j. Zaupni razgovori med delegati posebnega odbora in predsednikom Beneducejem so se v Baslu nadaljevali v soboto in nedeljo. Dosedaj se niso dosegli rezultata. V nedeljo zvečer je bilo vseh 11 delegatov povabljenih na nov zaupen razgovor. Smatra se, da je francoski delegat v Baslu čakal na rezultat pogajanj, ki se vrše sedaj v Parizu med francosko vlado in delegatom angleškega finančnega ministrstva radi priprave na prihodnjo konferenco vlad glede reparacijskega vprašanja. S temi pogajanjmi se hoče doseči zenačenje angleškega in francoskega stališča v reparacijskem vprašanju. V ponedeljek bo moralo priti v Baslu do odločitve o tem, ali bo poseben odbor končal svoje delo pred božičem, ker bo za redakcijo končnega poročila in za njegovo razmnožitev treba par dni. Če pred božičem se ne

bo odločitve, se bo delo takoj po prazniku nadaljevalo.

Ameriško mnenje.

Pariz, 20. dec. j. Zanimivo je ameriško mnenje o stremiljenih treh glavnih upnic Nemčije, ki so ga z ozirom na zadnja zaupna posvetovanja formulirali takole: 1. Angleži hočejo končnovejavno ureditev vojnih dolgov in reparacij na podlagi splošnega znižanja. 2. Francozi žele po možnosti malenkostno razširjenje moratorija v skladu z Youngovim načrtom. 3. Američani pa trdno vztrajajo na stališču, da se morajo vojni dolgov plačati, pa naj se uredi reparacije kakorkoli.

Reparacije terjajo Nemčijo v revolucijo.

Washington, 20. dec. j. Predsednik National City Bank, Mitchell, je v soboto nadaljeval v finančnem odboru senata z obrambo evropske investicijske politike Wallstreeta. Izjavil je, naj si ne dela senat glede mednarodnih finančnih problemov nobenih iluzij. »Nemčijo prisiliti v to, da bi 62 let plačevala reparacije, bi pomenilo Nemčijo tirati v revolucijo. Povojna generacija ne bo več nosila tega jarma. Trezno in hladno kupčijsko stališče, da se morajo zapadli dolgov plačati, je z ozirom na postiritev notranje-političnega položaja v Nemčiji nevzdržno. Noben čudež ne bi bil, če bi bila Evropa v stanu po preteku moratorija nadalje plačevati svoje vojne dolgeve v Ameriki.

ANGLIJA IN FRANCIJA STA SE SPORAZUMELI

Pariz, 20. dec. j. O pariških razgovorih med francoskimi in angleškimi strokovnjaki je bil nocoj izdan komunikat, ki pravi: Tekom razgovorov med zastopniki angleškega in francoskega finančnega ministrstva, ki so se pravkar vršili, so se v prijateljskem duhu izmenjala naziranja o finančnem položaju in posebno o vprašanjih, ki se bodo razpravljala na bodoči konferenci vlad. Razgovori se bodo v prihodnjih tednih nadaljevali v svrhu, da se olajšajo dela konference v sporazumu obeh vlad in v duhu vzajemnega sodelovanja.

Špekulacije amer. in angl. bankirjev

V Franciji dobili posojilo za nizke obresti, nato pa ta denar posodili Nemčiji za večje obresti

London, 20. dec. Diskusija v ameriškem parlamentu o ratifikaciji Hooverjevega moratorija je izzvala ostro polemiko med britanskimi in ameriškim tiskom. Obstoji mnogo finančnih problemov, ki jih skušajo z obeh strani razvložiti. Prvi resni poskus je napravila v ameriškem parlamentu ravno diskusija o Hooverjevem moratoriju. Nekateri senatorji in člani spodnje zbornice so v svojih govorih obsojali postopek evropskih držav in brnili staro ameriško lezo, da se medzavezniški vojni dolgov v Ameriki ne smejo v nobenem slučaju vezati z vprašanjem nemških reparacij, oziroma da se mora Amerika ozirati na to, če Nemčija lahko plača reparacije, vendar pa bi tudi v negativnem slučaju morali zavezniški poravnati svoje vojne dolgeve v Ameriki. Angleški listi mislijo, da je to ameriško stališče le taktična poteza opozicije v ameriškem parlamentu. Oni, ki se protivijo ratifikaciji Hooverjevega moratorija, tega ne delajo radi moratorija, temveč zaradi Hooverja, ker se predsedniške volitve približujejo, v vladni borbi pa se poslužujejo vseh izkoriščevalnih metod. »Daily Telegraph« smatra, da je to le disciplinska meja, od katere je ameriška vlada v praksi odstopila, ko je predsednik Hoover zahteval moratorij za medzavezniške vojne dolgeve, ki naj bi pomagal Nemčiji iz zagate. Odbija se ameriško prigovarjanje in obtožba, da je Hoover moratorij delo bankirjev, ki so hoteli s tem rešiti svoje ka-

pitalo. Te obtožbe je izrekel v ameriškem parlamentu demokratični poslanec Zandera, njegovo stališče so pa zastopali tudi še nekateri senatorji. V prvi vrsti je obtožil bankirje iz Newyorka, da so lahko mišljeno plasirali svoj kapital v inozemstvu ter da so špekulirali s posojilnimi obveznicami, sedaj pa, ko je njihov kapital ogrožen, hočejo ameriško vlado prisiliti, da se odreče vojnih dolgov, da bi na ta način ona rešila denar, s katerim so hazardno spekulirali. Nadalje je neposredno obtožil tudi britanske bankirje, ki so špekulirali na isti način, kakor tudi bankirji iz Newyorka in so v Franciji zaključili posojilo z nizkimi obrestmi, nato pa so ta denar posojali Nemčiji za večje obresti. »Daily Telegraph« in nekateri drugi angleški listi trdijo, da so te obtožbe neupravičene in tendenciozne, vendar pa povzročajo bojazn, da bi ameriška javnost njim verjela, ker so take metode v Ameriki običajne, kadar se hoče kaj doseči.

Washington, 19. dec. j. Predsednik Hoover je sprejel voditelje strank, ter jim orisal splošno gospodarsko stanje po celim svetu. Kakor se čuje, je Hooverjevo stališče zelo pesimistično.

Potres

Rim, 20. dec. 18. t. m. se je ob 7 zjutraj čutil potres v Imoli, ki se je še enkrat ponovil. Tak potres so čutili že 13. t. m. Epicenter tega potresa se nahaja v Italiji sami, in sicer 50 km od Imole.

Občni zbor jugoslov. Aero-kluba

Beograd, 20. dec. 1. Danes se je vršil občni zbor jugoslovanskega Aero-kluba, kateremu so prisostvovali razni delegatje iz prestolice in iz pokrajin, med njimi tudi zastopnika ljubljanskega pododbora Rado Hribar in dr. Stane Rape. Takoj v začetku je razposlal občni zbor pozdravne brzojavke kralju Aleksandru v Pariz, častnemu predsedniku Aerokluba princu Pavlu, prestolonasledniku Petru in predsedniku vlade. Aktivni predsednik kluba Sondermayer je v svojem govoru poudaril, da se klub že 10 let trudi, da bi dosegel do svojega cilja in da danes lahko trdi, da se mu je znatno približal, kajti s prihodnjim letom bo Aeroklub začel pravo avijatičarsko akcijo, ki bo obetala v prvi vrsti v izobrazbi civilnih pilotov, ter v ustvarjanju zračnih linij v naši državi. Aeroklub razpolaga danes s toliko močnim kapitalom, da lahko začne s delom na široki podlagi. Pri tej priliki se mora poudariti s hvaležnostjo, je rekel Sondermayer, da je vrhovna vojaška zrakoplovna komanda s razumevanjem pomagala Aeroklubu in njegovim prizadevanjem. Nato je Sondermayer razvil svoj program ter začel navajati, koliko druge velesile dajejo za razvoj svoje avijatike. Francija, Anglija in Italija dajejo skupno 11 milijard dinarjev letno za podporo civilni avijatiki.

Program Aerokluba za prihodnje leto je:

1. Solanje pilotov za motorna letala; 2. so-

Madjarska na robu propada

Budimpešta, 20. dec. V zbornici je imel grof Secezeny govor, v katerem je zelo ostro kritiziral delo Bethlenove vlade. Rekel je, da Madjarska danes ne bi čutila teke krize, če bi ne zapravljal Bethlen denar za razkošje. Bethlen je po nepotrebnem zapravil nad 1 milijardo pengö v desetih letih svojega vladovanja. Brez vednosti in odobrenja narodne skupščine je Bethlenov režim živel kot kavaler, ki troši svoje premoženje in sedaj mu ne preostane drugega, kakor napovedati konkurz, ali pa vzeti v roke revolver. Nova vlada živi zelo varčno, istotako pa mora živeti tudi vsa država. Po njegovem mnenju vlada grofa Karolyja ne bi smela prevzeti mandata in bi morala najprej vprašati narod, če on to večino priznava za večino, ker je bila bolj

lanje pilotov za brezmotorna letala; 3. organizacija praktičnih kurzov za izdelovanje letalskih modelov po naših srednjih šolah in 4. vzgoja za letalstvo navdušenega naraščanja med mladino.

Stari odbor Aerokluba je ostal neizpremenjen, resolucije pa so bile soglasno sprejete.

imenovana, kakor pa izvoljena. Madjarska se nahaja na robu propada. Za razna inozemska posojila plačuje Madjarska letno nad 300 milijonov pengö samih obresti. Nobena sramota ni, če Madjarska prizna, da svojih obvez ne more izvršiti. Nato je govoril o potrebi organizacije madjarske politike in poudaril, da mora Madjarska ustvariti carinsko unijo z Avstrijo, kar bi izkjučilo možnost »Anschlusa«. Naj vlada odkritosrečno pove, če hoče ustvariti z Avstrijo in Italijo carinsko zvezo, če pa tega ne, naj se umakne, pa bodo to napravili drugi. Na koncu je govoril o narodnih vprašanjih ter je poudarjal, da je korupcija zavzela tak obseg, da je že narod popolnoma prestrašen.

Krvave volitve v Siriji

Paris, 20. dec. j. V Siriji so bile danes volitve v novi parlament, kakor ga predvideva nova ustava od 1. 1930. Dve glavni stranki si sijoja nasproti: stranka, ki je za francoski mandat, in ekstremisti, ki so za popolno neodvisnost Sirije. V Damesku je skušala ekstremistična množica nastopi mestno hišo. Prišlo je do streljanja med policijo in demonstranti. Dve osebi sta bili ubiti, več pa je bilo hudo ranjenih. V varstvo mestne hiše so pripeljali tanke. Tudi v Hamahu je položaj težaven, dočim je v Hameu mir.

Letalska nesreča

London, 20. dec. j. Radi goste megle v Angliji, ki je včeraj deloma onemogočila promet z ljudmi in na cestah, se je ponesrečilo tudi vojaško letalo. Radi megle častnika, ki sta bila v letalu, nista mogla določiti prave višine. Letalo se je zapletlo v vrhove dreves na nekem griču pri Salisburyju in se razbilo. Oba častnika sta mrtva.

Automobil zgorel

Ormož, 17. decembra.

Tukajšnji stavbenik g. Marko Štuhec se je peljal s svojim avtom na hrvaški strani po cesti ki pelje iz Varaždina v Ormož. Blizu vasi Strmec se je na nepoznan način vnel bencin. Štuhec se je v trenutku zavedel nevarnosti in skočil iz avta, ki ga je že v naslednjih hipih objel močan in visok plamen. Bliznji Strmcanci so prihiteli in začeli gasiti. Napoln zgoreli avto je ostal na cesti, dokler ni prišel zastopnik zavarovalnice, pri kateri je bil avto zavarovan in precejšnjo škodo na 28.000 Din. — Sreča v nesreči je bila, da je bil g. Štuhec sam v avtu. Se v zadnjem trenutku, preden se je odpeljal od doma, se je premislil, da ni vzel s seboj svojega sinka Stankota.

Nesreča po shodu

Včeraj se je vršil na Jesenicah protestni shod delavstva Kranjske industrijske družbe, na katerem je delavstvo protestiralo proti postopanju, ki ga prakticira to podjetje, ki je neupravičeno odpovedalo delavstvu delo, nato pa reduciralo mezd. Eden od udeležencev shoda se je po shodu težko ponesrečil. 55 letni delavec Janez Bertencelj, doma iz Most pri Zirovnici, se je vračal po shodu domov. Na cesti pa je pridrvel neki avto, ki je Bertencelja podrl. Bertencelj si je pri padcu zlomil levo nogo. Z vlakom so ga pripeljali v Ljubljano in ga je do sem spremljal spremljevalec bratovske skladišče. Bertencelja je na kolodvoru prevzel reševalni avto, ki ga je prepeljal v bolnišnico.

Pacifikacija Tripolisa

Rim, 20. dec. Italijanski listi poročajo, da se je pacifikacija Tripolisa po 9 letih neprestanih in hudih borb z domačimi »vstasi« posečila. Odkar je bil obojen glavar vetašev Omar El Muktar, ki so ga ujeli letos, se vetaši niso mogli več držati in so deloma bežali v Egipt, deloma pa se udali Italijanom. Beg v Egipt je zelo otežkočen, ker so Italijani potegnili 300 km dolgo žično oviro med Egiptom in Tunisom. Od vetaških glavarjev je ostal v deželi samo še Jusuf Bu Raj, o katerem pa Italijani upajo, da se bo tudi kmalu udal.

Povodenj v Zadnji Indiji

Singapore, 20. dec. Močni nalivi so povzročili velike povodnje na Malaki, Meeta Celantan, Perak in Paham so pod vodo. Ljudstvo se boji, da ne bi povodenj dosegla tistega ogromnega obsega, ki ga je imela leta 1926.

Rim, 20. dec. j. V dobro poučenih krogih zatrjujejo, da se bodo pogajanja za sklenitev nove trgovinske pogodbe med Francijo in Italijo začela še tokom tega meseca in sicer v Parizu.

Novi grobovi

V Celju je umrla ga. Marica Hohnjec, stara šele 30 let. Pogreb bo v torek ob 4 popoldne iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Celju.

V Kamniku je umrl gostilničar g. Martin Vrhovnik, star 52 let. Pokopali ga bodo v torek popoldne ob 4 na pokopališču na Zalah.

V Novem mestu je umrla včeraj popoldne pešna uradnica ga. Andres Pavla. Pogreb bo v torek dne 22. decembra ob 15 popoldne.

Naj v miru počivajo! Zalutujem naše iskreno sožalje!

Pomožna akcija

Ljubljana, 20. decembra.

Okrajni načelniki (ubožni očetje) bodo popisovali podpore potrebne v ponedeljek, torek in sredo t. j. 21., 22. in 23. decembra t. l. na sledečih krajih:

1. Za Poljanski okraj v pisarni Pogrebnege zavoda na Ambroževem trgu št. 7; okrajna načelnika gg. Regger Fran in Rozman Ivan ob 3 do 5 popoldne.

2. Za notranje mesto v mestnem socialno-političnem uradu od 5 do 6 popoldne, okrajni načelnik g. Strnad Rudolf.

3. Za Šentjakebski okraj do Karlovskega mostu, Stari trg št. 1 od 1 do 3 popoldne, okrajna načelnika gg. Olup Josip in Daks Ivan, južno Karlovskega mostu Dolonjska cesta št. 52 (čas določi okrajni načelnik g. Fran Barlič sam).

4. Za Krakovo-Trnovo, Cerkvena ulica št. 21, Otroški vrtec, od 5—6 popoldne, gg. okrajna načelnika Vihar Ignacij in Zirkelbach Henrik.

5. Za Dvorski okraj: a) Gospodstvska cesta št. 13, vrsta 10, od 1—3 g. okrajni načelnik Legat Valentin. b) Borštnikov trg št. 1 (Dvorska knjižnica) od 5—6 popoldne, okrajna načelnika gg. Urbentšič Karl in Potočnik Alojzij. c) Vošnjakova cesta 10 od 4—5 popoldne, okrajni načelnik g. Gayer Rudolf.

6. Za Šentpeterski okraj: a) Šola na Ledini od 1—3 popoldne, gg. okrajna načelnika Jeglič Janko Nepomuk in Gregorc Anton. b) Blagajne Janko, Celjska ulica št. 13 za Artilerijsko vojašnico od 1 do 3 popoldne.

7. Za Vodmatski okraj, Ravniharjeva ulica 15 (čas določi okrajni načelnik g. Srebot sam).

8. Za Barje — Ižanska c. 4, šola (čas določi g. okrajni načelnik Grčar Titi sam).

9. Spodnja Siska: a) Srska ulica št. 7 od 1 do 3, okr. nač. Mrak Ivan; b) Janšetova ulica 12, Reiner Josip od 1 do 3; c) Cernetova ulica 3 (čas določi okr. nač. g. Mlakar sam).

Ljubljanski šahovski turnir

V zadnjem kolu je Šorli hitro dobil proti Cibicu in ravnotako Asejev proti Gabrovšku Juliju, ki je izgubil damo. Vidmar je premagal Zidana in Preinfalk Gabrovška Ludvika. Sikošek je dobil proti Zupanu v končnici s premočjo kmetov. Škerlak se je proti Krulcu udal brez igre in istotako Zidan proti Šorliju. V prekinjeni partiji Cibica proti Sikošku je zmagal Cibic. Izmed ostalih partij je zmagal Krule proti Asejevu in Zidanu ter Vidmar proti Gerželju. Turnir je končal s sledečimi rezultati: I. Vidmar 14 točk, II. Krule 12 in pol, III.—IV. Gabrovšek L. in Preinfalk 12. V. Šorli 10, VI. Gabrovšek Julij 9 in pol, Rupnik Zdenko in Sikošek 8, Asejev 7 in pol, Gerželj 6 in pol, Cibic 5 in pol, Zidan 4 in pol, Rupnik Ivo 4, Sever 3, Škerlak in Zupan 1 in pol.

Nesreča na morju

Ribiški parnik »Gildglenees« je 18. t. m. blizu Faroerskih otokov zadel pri otoku Sydere na čer, na kateri se je razbil in prekal na dvoje. Prebivalci otoka so prihiteli na pomoč, toda našli so vseh 11 moških posadke mrtvih. Vsi so bili ob udarcu na skalo ubiti.

Rim, 20. dec. j. Spremembe v italijanski vladi še niso izvršene, vendar pa se rekonstrukcija pričakuje vsak dan.

Božičnica za revne otroke

Ljubljana, 20. dec. 1931.

Prisrčno lepa prireditev se je vršila danes popoldne v veliki Unionski dvorani. Mestna občina, ta velika krušna mati revnih ljubljanskih otrok, se je letos zopet spomnila najbolj potrebnih ter jim priredila veselo presenečenje, tako da bodo mogli revni otroci imeti za božič majhno radost. Mnogo več kakor druga leta je bilo letos otrok obdarovanih. Že ob treh popoldne se je napolnila vsa dvorana. Prišli so otroci v spremstvu staršev, strme obdaruvali svetlobo, ki so jo trosile žarnice in obločnice, najbolj pa jih je zanimalo lepo razsvetljeno božično drevo na odru, kakršnega večina njih še ni nikoli videla, in Jezušček pod drevesom. Seveda so jih zanimali tudi veliki zavoji pod drevesom, tako da so ugrabili kakšne dobrote so v njih. Otroci so s starši napolnili parter dvorane, ostalo občinstvo, ki je tudi hotelo biti deležno sreče obdarovanih malčkov in gledati sijoče obrazke, pa je napolnilo balkon in galerijo. Otrok, kateremu so bili darovi namenjeni, je bilo 520, občinstva pa nad 2000.

Vrta delavska godba "Zarja" je pod vodstvom kapelnika g. Dolinarja zaigrala nekaj lepih koncertnih komadov, tako da je še povečala prijetno razpoloženje v malčkih in v ljudeh. Nato so pa malčki zaigrali svojim revnim bratcem lepo božično igrico. Malčke je naučila gospodična Venceljova, tako da

so se izvrstno postavili na odr. Malčkom v dvorani pa so žarele oči navdušenja, ko so gledali, kako se je okoli 30 angelčkov vsulo na oder, ker kaj takega niso še nikoli videli. Bilo je zares nebeško lepo.

Nato so stopili sam gospod župan dr. Dinko Puc pred malčke in jim govorili. Mestna občina je privoščila otrokom za božič primerno veselje, ki jim bo uteha v teh časih. Župan je pozival otroke, naj si ohranijo vero v domovino in Boga, kar naj jim daje tolažbo njim in njihovim staršem v tej težki stiski, ki jo preživljajo vsi, ves svet. Pozval je otroke, naj bodo pridni, naj se pridno uče, tako do bodo delali veselje svojim staršem in domovini ter da bodo nekoč vrli državljani.

Godba je zopet zaigrala, tokrat še bolj prijetno kakor poprej, in otroci so pričeli prihajati k odru, kjer so jim prijazne gospodične razdeljevale darove. Vsak otrok je dobil zavoj z obleko, perilom, blagom, čevlji, vsak pa tudi škrnicel, v katerem so bile sladkarije, štruktli, jabolka, orehi in podobno, tako da se je mogel vsak otrok tudi nasladiti.

Marsikomu, ki je gledal te srečne otroke, otroke, ki so doživeli morda v celem letu eno samo prijetno uro, je bil ginjen do solz. Bila je lepa, prisrčna prireditev, ki dela mestni občini vso čast.

Zlata nedelja

Ljubljana, 20. dec.

Zadnja nedelja pred božičem ima ponosni naslov zlata nedelja. To pa zato, ker so včasih trgovci ekupili ta dan mnogo zlata, ker je vsakdo kupil na ta dan primerno darilo za svoje za božič. Takih zlatih kupčij sedaj ni več, vendar pa trgovci še vedno delajo na ta dan prav dobre kupčije. Gospodarska kriza je današnji nedelji seveda mnogo blešča odzela in je še komaj ta nedelja upravičena do tega naslova. Ljudje so sicer danes tudi nekoliko kupovali, vendar pa se kupčije ne dajo primerjati niti z lanske zlato nedeljo, ko so že tedaj trgovci tožili o slabih kupčijah. Ljudje so kupovali, kakor lani predvsem izključno praktične potrebščine in pa še nekaj tisti, ki imajo tudi v teh nesrečnih časih še vedno denar, so kupovali dragocenosti. Malokdo pa je n. pr. kupil kakšno knjigo ali umetniški okrasek in zelo slabe so bile tudi kupčije v luksuznem blagu. Nekoliko boljše je šla manufaktura in galanterija srednje in slabše kvalitete.

Drugače je Ljubljana že povsem v znamenju

prihajajočih praznikov. Ni je skoraj izložbe, ki ne bi na ta ali oni način spominjala na praznike. Neke boljše trgovine so svoje izložbe res duhovito in lepo okrasile z božičnimi simboli in predmeti, primernimi za praznike. Ali, kaj pomena, ko je največ ljudi takih, ki s strahom presledajo zadnje dinarje v žepih in se s strahom vprašujejo, kaj bo na praznike in kaj po njih.

Kakšnih razburljivih dogodkov v Ljubljani danes ni bilo. V soboto zvečer je bil policiji prijavljen slučaj nagle smrti v Gregorčičevi ulici 5. Tam je umrl neki Šantel, velik revež in spremljevalec nekega slepega godbenika. Policijski zdravnik dr. Avramovič in dežurni uradnik g. Gruđen sta ugotovila, da je moža zadela kap.

Čez noč je policija prejela nekaj oseb zaradi postopanja in drugih manjših prestopkov. Dalje neko kronično pijanico in pa nekoga ljubeznega moža, ki je grozil svoji ženi, da jo ubije. Danes čez dan je imela policija popoln mir. Prav je tako, da bi le vedno tako bilo!

Mariborska nedelja

Vsakega nekaj: zimskosportne prelesti in kulturna prizadevanja - Koncert Slovaške filharmonije - Tajinstveno izginotje 71 let. starčka

Maribor, 20. decembra.

Zlata nedelja. Trgovine odprte, brižno pripravljanje v očiščeni božičnih praznikov. Sodeč po marečnem pa je mogoče ugotoviti: "Zlata nedelja", nezlati časi. Kje so časi, ko so trgovine bile polne kupujočih strank? Poznalo se je, kako je v vse sloje prebivalstva teža razmer zasekala globoke sledove. Mladina pa je v času zimskih prelesti živela po pohorskih vrhovih in se urila v smučarskih veščinah. Naš edini sportni delavec in prvi slovenski absovent visoke šole za telesno kulturo v Berlinu Drago Ulaže je mariborsko sportno mladino pripravil in uvedel v skrivnosti zimskega sporta na svojih predavanjih, ki jih je imel v palek zvečer v dvorani Prosvetne zveze. Sportni večer je otvoril v imenu zimsko-sportnega oddelka SSK Maratona Franc Kramberger. Nato je v enopolurnih izjavljanih govoril o negi telesa s posebnim ozirom na sportno udejstvovanje Drago Ulaže, ki je svoja strokovnaja izvajanja ponazoril s praktičnimi predočitvami. Številna sportna mladina se je oddolžila odličnemu predavatelju z živahnim aplavzom. Večer je zaključil z zahvalo predavatelju in vabilom k udeležbi na smučarskem tečaju SSK Maratona pri Rimekem vrelcu v dnevi od 27. decembra do 3. januarja Franc Kramberger. Prav iskreno priznanje gre zimsko-sportnemu oddelku SSK Maratona, ki se mu je posrečilo dobiti v Maribor tako odlično predavateljsko moč. — Drago Ulaže si želi mariborska sportna mladina še večkrat v Maribor.

Poleg sporta je bilo tudi nekaj kulture. Številni ljubitelji slikarstva so posetili razstavo mariborskih likovnih umetnikov; prav pozdraviti je, da so mariborski likovni umetniki omogočili danes na zaključni dan razstave poset te razstave vsem slojem prebivalstva. Brezplačnega vetopa se je v obilnem številu poslužila zlasti dijaška mladina. Prav tako so prišli na svoj račun tudi ljubitelji kiparske umetnosti s posetom razstave v ateljeju kiparja I. Sojča. V središču kulturne pažnje pa je bil koncert bratislavkega pevskega zbora včeraj zvečer v veliki unionski dvorani.

Koncert Slovaške filharmonije je bil prvovrstni glasbeni dogodek za naše mesto, kakor ga v sezoni najbrž ne bomo več doživeli. To pot je Maribor pravilno ocenil pomen prireditve v umetniškem in nacionalnem pogledu in odziv med družbo je bil nad vse razveseljen. Unionska dvorana je bila nabit polna, navdušena in od godbe prevzeta publika je umetnike frenetično pozdravljala. Slovaki so nastopili v Mariboru z istim sporedom, katerega so izvajali v Ljubljani. Strokovno poročilo v včerajšnjem "Slovencu" o koncertu slovaških filharmonikov govori o velikem uspehu, katerega so dosegli umetniki med ljubljansko publiko; isto lahko rečemo tudi o mariborskem koncertu. Po koncertu se je razvila v prostorih hotela Orel nad vse prijateljska in prisrčna zabava, na kateri so se učvrstile bratske vezi s slovaškimi gosti. Veselo razpoloženje je trajalo ob zvokih izvrstnega orkestra gostov pozno v noč. Gosti, ki so bili ob svojem prihodu v soboto prisrčno sprejeti, so bili tudi v nedeljo predmet splošne pozornosti. Ogleдали so si naše mestne znamenitosti, zvečer so pa nadaljevali svoje potovanje domov v Bratislavo.

Mariborsko javno varnost je obeleževalo nekaj manjših tatvin. Zidarju Karlu Fekonji od Sv. Benedikta v Slov. goricah so odpeljali iz veže tukajšnjega okrožnega sodišča kolo; posestnikemu einu Antonu Medvedu iz Cirkovcev pa so neznanj storili izmakniti z voza v dvorišču neke gostilne

15 kokoši. Neznano kam pa je izginil 71 letni Vinko Jug. Že pred tremi dnevi je nekam šel in ga odlej ni bilo več domov. Obstaja bojazen, da si je starček kaj storil, posebno, ker je bil zadnje dni nekam potrt.

Tudi mariborski reševalci so imeli nekaj intervencij. 45 letni delavec v delavnicih drž. železnice Jakob Demih je spozdrnil na poledenih tleh in si zlomil levo roko v zapestju. Prepeljali so ga v splošno bolnišnico. — Občutne poškodbe je zadobil pri padcu na državnem mostu poštni uslužbenec Franc Emeršič. Na glavi je bil ves krvav.

Jutri, v torek zvečer ob 20 bo v dvorani Prosvetne zveze proslava 100 letnice Levstikovega rojstva. Predava dr. Dornič.

V ogenj je padel

Malokje še na slovenski zemlji goje lan. Ponekod ga pa vendar še. Pri trenju lanu se je v soboto pripetila v vasi Mlakah pri Višnji gori grozna nesreča. V soboto popoldne so v tej vasi trli lan. Pri tem so, kakor zahteva to delo, zakurili v jami ogenj. V ta ogenj je po nesreči padel 30 letni posestnik Franc Perme. Perme se je v ognju grozno opeknel po glavi, rokah in nogah. Glava mu je polna mehurjev, prav tako tudi ostali deli telesa. V soboto zvečer so ga pripeljali v bolnišnico, njegovo stanje pa je skrajno resno.

Blagoslovitev in otvoritev smučarskega doma SK Ilirije

Včeraj so nenavadno zgodaj oživele ljubljanske ulice. Zaspanci, katerih je v Ljubljani nič koliko, so se spraševali, kaj se je zgodilo, ko je tak živ-žav že na vse zgodaj. No, pa ni bilo nič posebnega, samo številni prijatelji belega sporta so hiteli na kolodvor, odkoder jih je odpeljal poseben vlak v Rateče na Gorenjsko. Tam so včeraj na slovesen način blagoslovili novi smučarski dom, ki ga je zgradila Ilirija. V posebnem vlaku je skoro zmanjkalo prostora, tak naval je bil. Vse je hotelo prisostvovati slovesni otvoritvi takorekoč prvega

godnem terenu do izvira Save, kjer so obrnili, nato v srednje težkem vzponu zopet do koče. Na cilj so prispeli vsi — dva sta bila diskvalificirana radi krajsanja proge — v naslednjem vrstnem redu:

1. Janša Joško (Ilirija) v času 30:02 min. — 2. Jakopič Albin (Mojezana) 30:31 min. — 3. Jakopič Avgust (Ljubljana) 31:20 min. — 4. Jenko Boris (Ilirija) 31:46 min. — 5. Smole Franc (Bratstvo, Jesenice) 31:46 min., odločil je žreb. — 6. Nani J. (Ljubljana) 32:00 min. — 7. Markelj Franc (Bratstvo) 32:20 min. — 8. Zemva Lovro (Gorje)

slovenskega smučarskega doma. Nad 500 smučarjev je vstopilo že v Ljubljani, na posameznih postajah je pa armada »dilarjev« še naraščala.

V kot, kjer se stekajo meje treh držav in ki velja za najlepši del naše domovine, je šla ta velika armada. Ob vnožju piramidastega Jalovca, ki ga po pravici imenujejo jugoslovanski »Matterhorn«, je pričakovala vse te izletnike nova koč, odeta v zelenje in zastave. Ponosno je vihrala raz dom belo-zelena klubova zastava. Koča je tretji spomenik sportnega delovanja SK Ilirije. Odlični predstavniki oblasti so s svojo udeležbo dali priznanje neumornemu delu Ilirije, ki je vedno usmerjeno v korist splošnosti. Pa ne samo koč, tudi Rateče so bile odete v svečano obleko. Domačini se v polni meri zavedajo, kolike koristi bodo imeli od koč.

V koči je bil postavljen provizoričen oltar, kjer je bral vs. mašo gosp. kanonik Šiška. Pred mašo je imel pomemben govor, v katerem je pozival smučarje, da ne pozabijo, ko uživajo krasote zimске narave, na Ozeza, ki je vse te krasote ustvaril. Po žanem svetem opravilu je blagoslovil dom in želel, da bi Bog to koč obvaroval vsega zla. Po blagoslovitvi je govoril predsednik kluba dr. Dular, ki se je spominjal g. Karla Širelja, ki je prvi sprožil idejo graditi koč. Pozdravil je vse odlične goste, predvsem podbana savske banovine dr. Hadžija, ki je zastopal banovino in pa Zvezo Sportnih Zvez. Dravska banovina ni bila zastopana, pač pa je bil zastopnik okrajnega glavarja.

Kako znajo aktivni smučarji ceniti delovanje Ilirije, je pa pokazala

smučarska tekma.

Se na nobeni prireditvi ni startalo toliko tekmovalcev kakor včeraj. Elita smučarjev tekmovalcev je nastopila. Janša, Jakopiča, Nani, Jenko, Lakota i. t. d., vsi ti in še precej drugih je prišlo, da s svojo udeležbo pri tekmi pokažejo, da pravilno pojmujejo sportno delovanje Ilirije. Nič manj kot

50 tekmovalcev

je nastopilo. Prva večja medklubna tekma je pokazala, da je v mladih tekmovalcih zrasel naraščaj, ki bo sloves našega smučarstva v inozemstvu še bolj utrdil. Tekmovalska proga je merila 8 km in je potekala izpred koč v smeri proti Ponci ob robu gozda do železnice, nato ob železnici po razritem

32:23 min. — 9. Šramel Bogo (Ljubljana) 32:30 min. — 10. Zore Zdravko (Kranjska gora) 32:30 (odločil žreb). — 11. Knap Leo (Ilirija) 32:47. — Zadnji je prispel na cilj v času 46:05, kar je dokaz ostre borbe na progi. Snežne razmere so bile zelo ugodne.

Občni zbor JNZ

Belgrad, 20. dec. 1. Danes se je vršil redni občni zbor JNS, katerega se je v imenu Slovenije udeležil g. Kuret iz Ljubljane. Tekom občnega zbora je prišlo do pomiritve med BSK in med Jugoslavijo. Za predsednika je bil izvoljen Carje Markovič, za prvega podpredsednika dr. Stjepan Hadži iz Zagreba, za drugega podpredsednika Božidar Todorovič. Slovenca ni nobenega v novem odboru.

Letna skupščina JLAZ

Zagreb, 20. dec. 2. Danes se je vršila glavna letna skupščina jugoslovanske liahkootletike zveze, na kateri so bila zaslišana poročila in podeljen absolutorij staremu upravnemu odboru. Izvoljen je nov podpredsednik Veljko Ugrinič. Istočasno je bilo sklenjeno, da se prvenstvo države v cross country vrši v Ljubljani, v lahki atletiki pa v Zagrebu.

ASK. PRIMORJE : SK CELJE 2 : 2 (1 : 0).

Celje, 20. dec.

Danes popoldne ob pol 2 se je vršila na igrišču SK Celja zanimiva nogometna tekma, pri kateri so nastopili ljubljanski Primorjani proti SK Celju. Po poteku igre sodeč, bi SK Celje zaslužil boljši rezultat, ker je prvi gol za Primorje padel iz ofsajdne pozicije in je sodnik prežrl eno roko Primorja v kazenskem prostoru. V drugem polčasu je SK Celje popolnoma prevladovalo. Kakor hitro je prišel Presinger od SK Celja od branilca v centerhalfo, je s tem trenutkom Celje držalo Primorjane, kakor v kleščah in so ljubljanci komaj rešili rezultat. Celjani so lahko izenačili. Sodnik Ocha je sicer prežrl kmalu po začetku ofsajda, iz katerega je padel prvi gol za Primorje, v splošnem pa je bil sodnik dober. Glede vtiča, ki sta ga napravili obe moštvi, moramo reči, da je bilo moštvo Celja bolj disciplinirano, dočim so Primorjani napravili mnogo več hrupa, kakor je bilo potrebno in bi bilo dobro, če bi v bodoče to opustili.

Dunaj, 20. dec. 19. Zivahno delovanje nogometnih društev je danes popustilo. Jesenske tekme za prvenstvo so končane. Danes so se igrala samo prijateljske igre: Rapid-Admira 10:1 (6:0); Nicholson-Donau 3:1 (1:1); Hakoah-policijska 6:1 (4:1); Slovan-WAC 2:1 (2:1).

Zagreb, 20. dec. 2. Gradjanski:Ungaria 5:2 (3:0). Sodil je g. Györi.

Belgrad, 20. dec. 1. Budimpešta : Belgrad 3:2 (2:1). Tekmi je prisostvovalo 1200 gledalcev.

Osijek, 20. dec. 2. Danes je bila odigrana finalna tekma za prvenstvo osješkega nogometnega saveza za leto 1931 med Hajdukom, Osijek in Tihomir, Vinkovci. Tekma je končala z 0:2 za Osijek.

Naznanila

Strahote bodočih vojska so strupeni plini. Vsi deli zdravniki po vseh večjih mestih v tu- in inozemstvu opozarjajo zlasti meščane kako jim je ravnati v slučaju sovražnega napada s strupenimi plini. Celu zavetišča zidajo mesta kamor pride beže prebivalci v slučaju nesreče. Tudi pri nas je g. sanitetni polkovnik dr. M. Justin začel s predavanji o varstvu proti strupenim plinom. Prvo večje tako predavanje bo danes v ponedeljek ob 8 zvečer v Unionu. G. predavatelj, ki je znan strokovnjak na etni polju, bo demonstriral predavanje tudi s plinom in s skioptičnimi slikami. Ker pa je predavanje obširno, zato ga bo razdelil g. predavatelj v dva dela in pride danes na vrsto le prvi del tako, da bo predavanje končano že ob 9. Na to predavanje opozarjamo vse ljubljanske kroge, starejše kakor mlajše, možke in ženske. V njihovem lastnem interesu je, da se pravočasno poduče o prvi pomoči proti strupenim plinom. Opozorjamo na predpogoje vstopnic v Prosvetni zvezi, Miklošičeva c. 5 in sicer sedeži 3 Din, stojišča 2 Din, za dijače 1 Din.

Dunajska vremenska napoved: Vedno bolj oblačno, sneg. Mraz bo nekoliko popustil.

INSERIRAJTE V »SLOVENCU«

Hohnjec Marica

danes ob četrt na osem zjutraj po daljšem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, v starosti 30 let mirno umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice se bo vršil v torek 22. decembra ob 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča v Celju.

Celje - Sevnica - Plavič - Polskava, 20. decembra 1931.

Hohnjec Štefan, soprog.

Petrovič Ivan, oče. — Liza, mačeha. — Ivan, brat. — Franc, Neža, tast in tašča. — Viktor, Franc, Alojz, Milan, Drago Hohnjec, svaki. — Elka, Anka Hohnjec in Marica Gabrič, svakinje — in ostalo sorodstvo

Možje, ki proučujejo plačilno zmožnost Nemčije

Amerika, Anglija, Francija, Nemčija, Italija, Belgija in Japonska so poslale svoje zastopnike v Basel, kjer proučujejo plačilno zmožnost Nemčije glede reparacij. Možje so sledeči:

Američan Steward je ravnatelj ugledne banke. Svojo karijero je začel kot univerzitetni profesor, postal vodja narodno-gospodarskega oddelka Federal Reserve banke in se je udeležil kot angleški odposlanec organizacijske seje Banke za mednarodna izplačila.

Anglež Sir Layton je bil profesor narodnega gospodarstva na univerzi v Cambridgeu, pa je postal časnikar in je danes izdajatelj več uglednih časopisov. Od leta 1917 ni manjkal pri nobenem svetovnem gospodarskem dogovoru. Njegovo poročilo o nemških finančnih tvori podlago razprav.

Francoz Rist je profesor narodnega gospodarstva na Sorbonni v Parizu. Že leta 1919 je svaril države pred previsokimi zahtevami do plačilne zmožnosti Nemčije.

Belgijec Franqui je najstarejši izmed sedmih mož. Zelo nerad nastopa javno. Ko je bil 1926 minister, se ni udeležil nobene seje ministrskega sveta. Je mož stvarne prakse.

Italijan Beneduce je univerzitetni profesor, narodni poslanec, zaupnik najrazličnejših bank in stoji v tesnih stikih z Mussolinijem.

Japonec Ohara se še ni udeležil nobenih pogajanj v Evropi. Je vodja podružnice Jokohamske banke v Londonu in velik bančni strokovnjak.

Nemec Melchior je zastopal Nemčijo na mirovni konferenci v Versaillesu in skoro vseh drugih konferencah. Uživa veliko zaupanje.

Laž — proizvod kulture

Te dni je na Dunaju predaval znani zdravnik dr. Rudolf Urbančič o temi, ali so ljudje danes med seboj bolj iskreni in odkriti, kakor so bili prej. Dejal je med drugim: Današnja mladina se hoče postavljati s svojo odkrito srčnostjo. Če pa od blizu pogledamo njihovo iskrenost, bomo videli, da je ta iskrenost velika laž.

Laž je produkt kulture. Zakaj? Zato, ker kultura stavlja na človeka take zahteve, ki jim ni dorastel. Nemoč človeka, da bi izpolnil zahteve kulture z obvladanjem svojih nagonov, so najboljša tla za razvoj laži. Kulturni človek dela tako, kakor da se pokorava zapovedi kulture, dočim pa v resnici laže in greši tajno.

Močan značaj ne rabi kompromisov in laži. Močan značaj ali neustrašeno krši zapovedi družbe s polno zavestjo in pripravljenostjo, da nosi tudi posledice, ali pa čvrsto kroti svoje nagone in se uči obvladati se ob vsaki priliki.

Na koncu je predavatelj dejal: Jaz sem celi vrsti svojih pacientov svetoval, naj se povsem odrečejo lažem in naj svoje življenje postavijo na temelj resnice. S tem je moč premagati najtežje situacije. Mož naj na primer odkrito reče svoji ženi: »Ne grem na sejo, kakor sem ti do sedaj vedno dejal, ampak v gostilno.« Ako on tega noče priznati, naj se odreče gostilni in naj zvečer ostane doma itd.

Film o življenju cesarja Viljema

»Vossische Zeitung« poroča, da so v Dortmundu pravkar končali s snemanjem filma, ki predstavlja zasebno življenje nemškega cesarja Viljema II. in njegove soproge Hermine. Cesar je privolil v snemanje pod pogojem, da ga lahko vrte po vsem svetu, le v Nemčiji ne.

Pristojbine za radio naj se znižajo

Pod tem naslovom objavlja »Berliner Tagblatt« člančič, v katerem se zavzema za znižanje radijskih pristojbin v Nemčiji, ki so najvišje na svetu. V treh državah (Združene države, Francija in Nizozemska) sploh ni treba plačevati mesečnih pristojbin. V Nemčiji je treba plačati dve marki mesečno ali 27 Din v naši valuti. List priobčuje tabelo vseh evropskih držav glede višine radijske pristojbine. Jugoslavija je v tej tabeli na tretjem mestu, za Nemčijo in Norveško. Najcenejše pristojbine so v Rusiji, kjer je treba plačati mesečno 1 dinar.

Let žuželk na filmskem platnu

Številni učenjaki so se dolgo vrsto let bavili s študijem leta ptic in žuželk, in sicer predvsem z namenom, da bi pridobili kakšno novo korist za letalstvo. Ptičji let je danes že povsem razjasnjen, za kar se moramo zahvaliti filmu. Proučevati let žuželk pa je bilo silno težavno, ker ni bilo za to primernih filmskih aparatov. Francoski profesor Magnan pa je skonstruiral filmski snemalni aparat, s katerim je možno napraviti v sekundi 3000 posnetkov. To hitrost so na filmskem platnu zmanjšali na 16 slik v sekundi. Tako je bilo pri počasnem vrtenju videti čisto razločno, kako so žuželke posamezno udarjale s krili.

„Ilustracija“ št. 12

je pravkar izšla s sledečo vsebino: Kostanjarji. — Božični običaji. — S smučmi na vrh Koraba (Dr. V. Kanoni). — Albanija. Albanci. (Fr. Radešček). — Iz slovenskih gledališč: Juntez, Brez tretjega.

Nov poklic

za dame in gospode z vpetavo strojno platnarstva v blisi. Zamenjen zaslužek ca. 1500 Din mesečno, ker ohranjamo izgotovljeno blago, plačamo zaslužek za pletenje in dostavimo v izdelavo prejeto. Pišite še danes po brezplačno prospekt na Domača Pletarska Industrija, št. 11, Josip Kralj, Maribor, Trubarjeva 6

Vsemogočni je poklical k Sebi našega dobrega soproga in očka

Martina Vrhovnika

gostilničarja v Kamniku

Zapustil nas je v 53. letu starosti, previden s tolažili sv. vere.

K večnemu počitku ga bomo položili v torek, 22. t. m. ob 4 popoldne na farnem pokopališču na Žalah v Kamniku. Maše zadušnice se bodo brale v farni cerkvi na Šutni.

Kamnik, dne 20. decembra 1931.

Žalujoča rodbina.

LJUDSKA POSOJILNICA

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri, vezane vloge po dogovoru ter brez vsakega odbitka. Tudi rentni davek plačuje posojilnica sama. — Svoje prostore ima tik za franciškansko cerkvi v lastni palači, zidani še pred vojsko iz lastnih sredstev. — Poleg jamstva, ki ga nudi lastna palača, veleposestvo in drugo lastno premoženje, jamčijo pri Ljudski posojilnici kot zadrugi z neomejenim jamstvom za vloge vsi člani z vsem svojim premoženjem, ki presega večkratno vrednost vseh vlog.

Hranilne vloge znašajo nad 180 millionov dinarjev

LJUBLJANA - PALAČA VIKTORIJA

TO JE ZNAMKA OBLEKE TISTIH DAM IN GOSPODOV, KI SO ZGLEDNO ELEGANTNI OB NEPRETIRANIH IZDATKIH

Špecerilsko in kolonijalno blago, umetna gnojila, cement itd. itd.

dobavlja

Gospodarska zveza v Ljubljani

Izdelujejo se najnovejši modeli otroških in igračnih vozičkov, tričklji, razna novejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. — Najnižje cene. — Ceniki franco. Tribuna F.B.L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Šivalni stroj na preizkušnji. — Prodajalec: Gospa, če ne boste zadovoljni s šivalnim strojem, ga lahko čez osem dni vrnete. — Recite čez štirinajst dni. V osmih dneh namreč ne bom mogla narediti vseh obelk.

Modroce

postelne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetneške izdelke nudi naiceneje

RUDOLF RADOVAN

tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Edini slovenski zavod brez tujega kapitala je Vzajemna zavarovalnica o Ljubljani,

v lastni palači ob Miklošičevi in Masarikovi cesti.

Sprejema v zavarovanje:

1. Proti požaru: a) raznovrstne izdelane stavbe kakor tudi stavbe med časom gradbe.
- b) vse premično blago, mobilije, zvonove in enako; c) poljske pridelke, žito in krmo.
2. Zvonove in steklo proti razpokam in prelomu.
3. Sprejema v življenjskem oddelku zavarovanje na doživetje in smrt, otroške dote, dalje rentne in ljudska zavarovanja v vseh kombinacijah.

Zastopniki v vseh mestih in farah.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA

BRZOJAVNI NASLOV: D. D. V LJUBLJANI (Miklošičeva 10)

TELEFON ŠTEV.: 207, 2470, 2979

Vloge nad Din 500.000.000. PODRUŽNICE: Bled, Novi Sad, Kranj, Šibenik, Kapital in rezerva nad Maribor, Kočevje, Celje, Sombor, Džakovo, Split. Din 16.000.000.—

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

Poslovne zveze s prvovrstnimi zavodi na vseh tržiščih v tuzemstvu in inozemstvu

Dvajset tisoč milj pod morjem

spisal

JULES VERNE.

76

»Nautilus« je sedaj počival na dnu, ki je bilo samo en meter debelo in na tisoč krajih od naših železnih palic preluknjano. Zdjaci so se odprli vsi ventili in v ladjo je priteklo 100 kubičnih metrov vode, ki je povečala težo »Nautilusa« za 100.000 kg.

Čakali smo, prisluškovali, pozabili naše muke in črpali novo upanje.

Čprav mi je šumela glava, sem slišal pod našim trupom pokanje. Led je bil prebit in »Nautilus« se je potapljaj!

»Rešeni smo!« je zamrmral Konzulent v moje uho. Nisem mu mogel odgovoriti, ampak sem samo prijel za njegovo roko in jo krčevito stisnil. Potisnjen po svoji ogromni teži, se je »Nautilus« potopil kakor ogromna krogla. Začeli so delovati električni motorji in sesalke so bliskoma izčrpale vodo. Po par minutah se »Nautilus« ni več potapljaj in kmalu je manometer pokazal, da se dvigamo. Vijak je delal z vso močjo in nas vozil proti severu.

Toda kako dolgo je še mogla trajati naša vožnja pod ledom, preden bi dospeli v svobodno morje? Mogoče se en cel dan? V tem slučaju je bila naša smrt neizogibna. Napoln iztegnjen na divanu v knjižnici, sem padel v omotico. Moj obraz je bil vijoličast. Nisem več ničesar ne videl ne slišal. Nisem več čutil časa in moje mišice se niso več ganile.

Ne vem, koliko ur je preteklo med mojo omotico. Zavedal sem se pa, da se začenja smrtni boj. Naenkrat pa sem se zbudil in zrak je prihajal v

moja pljuča. Ali smo bili že na površini? Ne! Moja draga prijateljica Ned in Konzulent sta se bila žrtvovala, da me rešita. Na dnu nekega aparata je otilo še nekaj atomov zraka. Namesto da bi ga bila sama vdihala, sta ga bila shranila za mene, in medtem ko sta se sama dušila, sta mi vlila novega življenja. Hotel sem aparat odriniti od svojih ust, toda držala sta mi roki in nekaj hipov sem dihal z divjo naslodo. Pogledal sem na uro. Bilo je 11 predpoldne. Torej smo šteli 28. marec. »Nautilus« je vozil s strahovito hitrostjo 40 milj na uro.

Kje je bil kapitan Nemo? Ali je umrl? Ali so umrli tudi njegovi tovariši?

V tem hipu je pokazal manometer, da smo bili samo še 20 čevljev pod morsko gladino. Le tenka ledena plast nas je še ločila od zraka. Ali jo bomo prodrli? Čutil sem, da je »Nautilus« zavel poševno lego in se s pramcem dvignil navzgor. Črpal je nekaj vode, da spremeni ravnotežje in se dvigne poševno navzgor. Potem je naskočil ledeno plast kakor ogromen lomilec. Večkrat se je zagnal vanjo, jo končno predril in vzplaval na vodo. Krovna odprtina se je odprla in svež zrak je napolnil vse prostore »Nautilusa«.

Sedemnajsto poglavje.

Od rta Horn do reke Amazonas.

Kako sem prišel na ploščad, ne vem; najbrže me je nesel Kanadec. Z vso močjo sem srkal vase oživlajoči morski vzduh. Sveža sapa nas je v pravem pomenu besede opijanjevala.

»Primaruha,« je vzkliknil Konzulent, »kisik je nekaj imenitnega! Le ne bojte se dihanja, gospod profesor. Tukaj vam sape ne bo zmanjkalo, saj je dovolj za ves svet.«

Ne dLand pa je molčal in samo odpiral čeljusti tako široko, da bi se ga bil ustrašil največji som. Dihal je tako močno, kakor da bi smrčal ogromen dimnik!

Kmalu smo si opomogli. Ko sem se ozrl okoli, sem videl, da smo bili na ploščadi sami. Niti enega človeka od posadke ni bilo na krovu. Ti vrli pomorščaki so se zadovoljevali z zrakom, ki je krožil v notranjosti podmornice.

Prve besede, ki sem jih izpregovoril, so bile besede zahvale tovarišema, saj sem jima bil dolžan življenje.

»Kaj bo to!« je dejal Ned. Stvar je bila enostaven premislek, da je vaše življenje več vredno ko najino. Torej sva vas rešila.«

»To ni res, Ned,« sem odvrnil, »plemenit človek je več vreden ko vsak učenjak in vi ste taka plemenita duša.«

»No, no,« je mrmral v zadregi Kanadec.

»Tudi ti si veliko prestal zaradi mene, dragi Konzulent!«

»Ni bilo tako hudo,« je odgovoril moj vrli sluga, »tistih par požirkov zraka sem lahko pogrešal.«

»Na vsak način, prijatelja, smo do smrti združeni med seboj in vidva imata pravico do mene —«

»Da,« me je prekinil Ned, »pravico, da vas vzameva s seboj, kadar bomo rekli temu prokletemu »Nautilusu« slovo.«

»Prav si rekel,« je dejal Konzulent, »toda — ali imamo pravi kriz?«

»Imamo,« se modgovoril, »kajti vozimo na solnčni strani in solnce pomeni tukaj sever.«

»Brez dvoma,« je pripomnil Ned Land; »ne vemo pa, ali bomo zavozili v Tih ali v Atlantski ocean, v obljudeno morje ali v puste in prazne vode.«

»Ljudska knjižnica: Iz založništva Jugoslov. knjigarnice v Ljubljani: 29 zvezkov: Savinšek: IZJAVI GOLICE, 30 Din, vez 42 Din — 30 zvezkov: Savinšek: NA POLJU SLAVI, 28 Din, vez 40 Din — 31. zvezek: Tomaz Doyle: IZJAVI SVET (The Lost World), Roman (s slikami), 24 Din, vez 32 Din — 32. zvezek: Reimich: ZAGOSKRSKI ZVOVOD, Slavica, NA SINAI, 30 Din, vez 42 Din — 33. zvezek: Bridges, NA POMOC, 30 Din, vez 42 Din — 35. zvezek: Brackel: CIRKUSNI OTROK, 28 Din, vez 40 Din.